

Inkoop als sleutel tot PFAS-vrije Medische hulpmiddelen.

UMC Utrecht & Zorg Inkoop Netwerk Nederland

7 april 2026

Anne Marie van den Berg & Ruben ter Keurst

Waar zit PFAS in medische hulpmiddelen?

- Implantaten (orthopedisch, cardiovasculair, dentale)
- Slangen, tubes, katheters
- Membranen en filters
- Chirurgische instrumenten (coatings)
- Verband, gaas, barriërelagen
- Verpakkingen van medische hulpmiddelen
- Diagnostische apparatuur
- Medicinale aerosolen en inhalatoren
- OK-jassen/medisch textiel

Waarom PFAS uitsluiten?

- Duurzaamheidsdoelen (Green Deal 3./duurzaamheidsstrategie)
- Nieuwe wet- en regelgeving op komst (Europees PFAS-verbod) - waar zitten de uitzonderingsbepalingen?
- Verminderen risico's voor mens en milieu – wat zijn dan die risico's?
- Minder schadelijke afvalstromen
- Stimuleren van PFAS-vrije innovatie bij leveranciers

De rol van inkoop

Specificeren

- Marktconsultatie
- Bespreekbaar maken

Selecteren

- Duurzame criteria gericht op uitsluiten gevaarlijke stoffen (Reach)
- Sturen op innovatiekracht van leveranciers

Contracteren

- Meldplicht bij toekomstige wijziging materialen
- Expliciete uitsluiting bij PFAS in verpakking (waar dit kan)

Bestellen

- Inkoop- en assortimentsteam controleren materiaaldata voor ingebruikname (bestellen)

Bewaken

- Controle op nieuwe producten/versies medische hulpmiddelen
- Samenwerking met eindgebruikers

Managen

- Maak het uitsluiten van PFAS met je leveranciers in jaarlijkse gesprekken bespreekbaar
- Contractmanagement
- Sturen op innovatie

Specificeren

- Maak het bespreekbaar met de leverancier(s) (marktconsultatie)
- Bespreek waar de (materiaal) mogelijkheden liggen
- PFAS kan nog niet worden uitgesloten (product/productieproces)
- Waar kan op geïnnoveerd worden zodat het gebruik van PFAS wordt geminimaliseerd of uitgesloten?

Selecteren

- Met welke criteria kan je sturen op uitsluiting PFAS/gevaarlijke stoffen?
- Afwegingskaders
- Risicobeheersing per productgroep
- Innovatiekracht leveranciers

Code	1.6
Titel	Vermelding van REACH Candidate List stoffen
Voorwaarden	Eis
Tekst	<p>Inschrijver rapporteert of in de apparatuur chemische stoffen zijn verwerkt die op de REACH Candidate List staan.</p> <p>Inschrijver informeert over deze stoffen wanneer de concentratie ervan hoger is dan 0,1% (1.000 mg/kg). Daarbij wordt niet gekeken naar het volledige apparaat, maar naar de concentratie per afzonderlijk onderdeel van het apparaat.</p> <p>Als de concentratie van een chemische stof in een onderdeel boven de 0,1% uitkomt, moet de hoeveelheid van die stof in dat onderdeel worden opgenomen in de rapportage.</p>
Toelichting	<p>REACH Candidate List is een lijst van het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen (ECHA).</p> <p>Het zijn stoffen die als "<u>Substances of Very High Concern</u>" (SVHC's) zijn aangemerkt. Wanneer bedrijven deze stoffen in hun producten verwerken, dienen ze hier transparant over te zijn. (article 59 in Declaration (EG) no. 1907/2006 concerning the registration, evaluation, <u>authorisation and restriction of chemicals</u>), https://echa.europa.eu/candidate-list-table</p>
Bewijsmiddelen	Rapportage van REACH Candidate List stoffen
Contractbepaling	Als gedurende de contractperiode nieuwe stoffen aan de Reach Candidate List worden toegevoegd, wordt dit alsnog gedaan door Inschrijver. Hiervoor krijgt hij een termijn van zes maanden, gerekend vanaf de publicatiedatum van de bijgewerkte lijst.
AOC	40.00.00.00, 41.00.00.00, 42.00.00.00, 43.00.00.00, 44.00.00.00, 45.00.00.00, 46.00.00.00, 47.00.00.00

Contracteren

- Bepalingen opnemen die gericht zijn om gedurende een contractperiode te innoveren
- En op te nemen:

Contractbepaling	
	Als gedurende de contractperiode nieuwe stoffen aan de Reach Candidate List worden toegevoegd, wordt dit alsnog gedaan door Inschrijver. Hiervoor krijgt hij een termijn van zes maanden, gerekend vanaf de publicatiedatum van de bijgewerkte lijst.

Managen

- Gesprek en sturing op innovatie (afhankelijk van positie)
- Herhaling en is de sleutel

Geluid leveranciers?

- 26 september 2025 bedrijventafel circulaire medische hulpmiddelen
- Geen wetgeving op uitsluiting PFAS
- Staan op voor gesprek en sturing
- Haalbaarheid en productgroep

Voorbeeldcasus.

Casus herbruikbare Ok jassen

Webinar PFAS in de zorg

7 april 2026

Project van wegwerp naar herbruikbaar

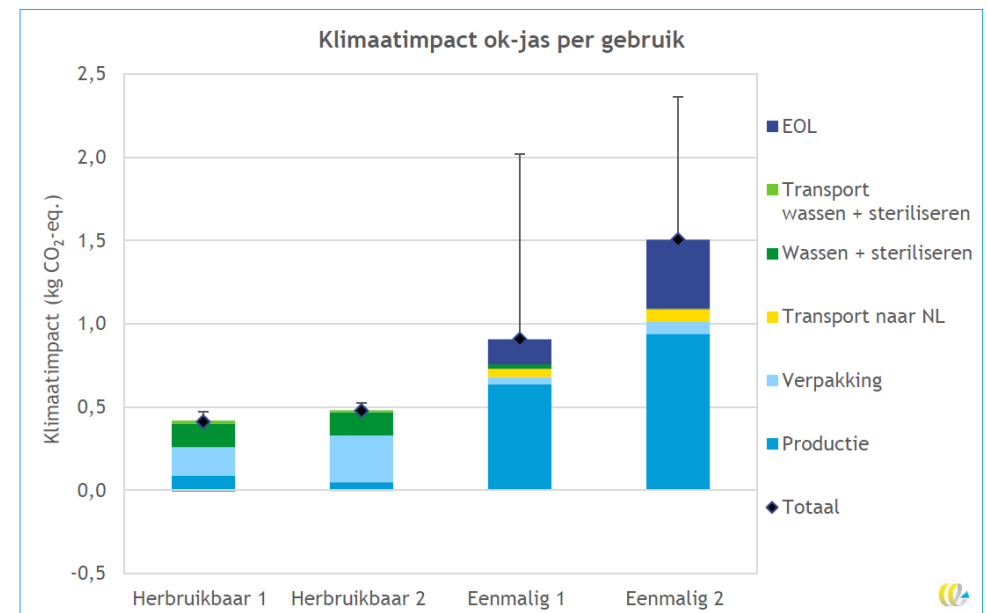
2022 -> Project voorbereiding aanbesteding gestart
(multistakeholder projectteam)

Aanleiding: aflopend contract & life cycle vergelijking door CE Delft (herbruikbare zijn duurzamer kijkend naar klimaatimpact)

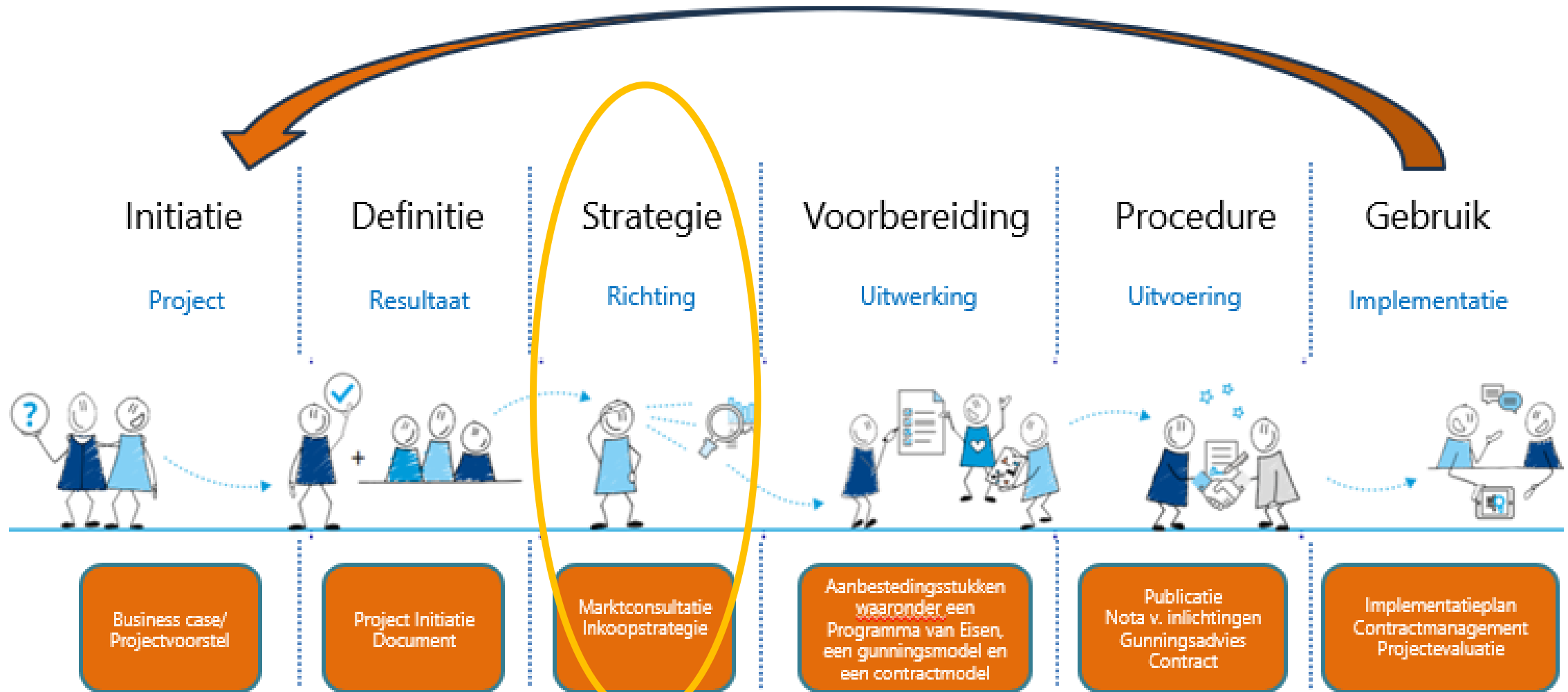
Business/value case goedgekeurd -> herbruikbare OK jassen zijn duurder, maar meer maatschappelijke waarde (besparing op CO2 uitstoot)

2023 -> Marktconsultatie om (o.a.) meer te weten te komen over de materiaalsamenstelling van de jassen

UMC Utrecht gebruikt ongeveer 90.000 disposable steriele OK jassen per jaar. 95% daarvan zijn standard performance (SP) jassen.

Projectfasering

PFAS in de coating

Situatie ->

SP jassen hebben een Fluorcarbon coating met C6 PFAS chemicaliën – HP jassen hebben deze coating niet

Impact PFAS minimaal meegenomen in CE Delft life cycle vergelijking – alleen in relatie tot klimaat (niet milieu en gezondheid)

Legaal op dit moment, maar misschien verboden over aantal jaar ->

EU verbod in de maak: maar alleen voor 'non-essential applications'

Verbod op zijn vroegst vanaf 2027 (als PFAS in OK jassen gezien worden als 'non-essential')

Dilemma's

- Hoe moeten we de duurzame voordelen van het overstappen van wegwerp naar herbruikbare jassen afwegen tegen de (evt.) milieu- en gezondheidsrisico's van PFAS?
- Hoe gaan we om met stoffen die legaal zijn (en niet op de REACH kandidatenlijst voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) staan), maar waarvan het wel aannemelijk is dat ze schadelijk zijn. Moeten we wachten tot een EU-verbod op PFAS of zelf vooruitlopend daarop proberen invloed uit te oefenen om het uit te bannen?
- Het vooruitzicht dat een jas met een PFAS-coating (evt.) milieu- en gezondheidsproblemen kan veroorzaken, kan onrust onder het personeel veroorzaken - hoe groot is dat risico en wat zijn de gevolgen? *NB. De huidige wegwerpjassen bevatten geen PFAS coating.*

Conclusies & strategie 2023

Vorzorgsprincipe: wij willen ons personeel en het milieu niet willens en wetens blootstellen aan PFAS totdat bekend is dat de risico's minimaal zijn.
Alleen HP jassen gebruiken is geen optie: te duur & te oncomfortabel

Management besluit voorbereidingen voor **aanbesteding on hold** te zetten vanwege voorzorgsprincipe. We blijven vooralsnog wegwerpjassen gebruiken.

De strategie is om innovatie aan te jagen bij de ontwikkeling van een herbruikbare SP jas zonder PFAS en de switch te maken wanneer dit beschikbaar komt en betaalbaar is.

3 jaar verder...

De innovatie begint zijn vruchten af te werpen. Meerdere kledingproducenten rapporteren veelbelovende ontwikkelingen. Eén producent heeft een herbruikbare OK-SP-jas zonder fluorcarboncoating in een vergevorderd stadium van ontwikkeling.

We gaan daarom de voorbereidingen van onze **Europese aanbesteding** hopelijk na de zomer weer opstarten. Nog wel afhankelijk van goedkeuring op nieuwe business case.

Tijdens de voorbereidingen blijven wij in **gesprek met de markt** en verkennen wij de mogelijkheid om **andere UMC's en ziekenhuizen** in de regio aan te laten sluiten. Met als doel om PFAS-vrije jassen, mits geschikt, een **sterke positie in de markt** te geven.

Algemene overwegingen

- ▶ Gebrek aan kennis maakt het moeilijk om een weloverwogen beslissing te nemen; het kost veel tijd om de juiste informatie te achterhalen en op die te doorgronden.
- ▶ We voelen een verantwoordelijkheid om de markt voor herbruikbare medische textiel gezond te houden -> samenwerken met marktpartijen
- ▶ We hebben het geluk een redelijke positie op deze markt te hebben, zodat we innovatie kunnen stimuleren richting een PFAS-vrij alternatief. Dit is niet altijd het geval bij medische hulpmiddelen.
- ▶ En de kledingproducenten en wasserijen in deze markt zijn innovatie-gedreven. Ze zijn daarmee bij uitstek geschikte partners om dit soort duurzame ontwikkelingen gezamenlijk vorm te geven.

Kennisportaal ZINN.

Kennisportal - productgericht

Marktinformatie, duurzaamheid en tekorten: inzichtelijk per product-categorie!

Zorg Inkoop Netwerk Nederland

Home > Producten

Productcategorieën

Blijf op de hoogte van de laatste ontwikkelingen binnen Zorg Inkoop Netwerk Nederland en de wereld van zorginkoop. Hier vindt u actuele nieuwsberichten, aankondigingen en updates over projecten, beleid en samenwerkingen. Zo bent u altijd geïnformeerd over wat er speelt in ons netwerk en in het zorglandschap.

- Disposables
- Alle productgroepen
- Verbandmiddelen
- Toedieningsmateriaal (bv. vloeistoffen)
- Toedieningsmateriaal (bv. gassen)
- Afzuig / drainage en opvangsystemen
- Onderzoek, monitoring, registratiemateriaal
- Hechtmateriaal
- Endoscopisch onderzoek en behandelingsmateriaal
- Verzorgings- / Verplegingsmateriaal
- Behandelingsmateriaal
- Perfusie-, cardioplegie-, preservatie materiaal
- Dialyse/plasmafrees/immuno-adsorptie materiaal
- Sigpak/Spalk/Immobiliserend/Ergo/ Fysiotherapie materiaal
- Protheses en implantaten
- Medisch/Verpleegkundig ondersteunende materiaal: algemeen

Hechtmateriaal

Hechtmateriaal (ook wel: suturen) wordt gebruikt om wonden te sluiten na een chirurgische ingreep of verwonding. Het ondersteunt de wondgenezing door structuren tijdelijk bijeen te houden totdat het lichaam voldoende herstel heeft bereikt.

Onderstaand de productgroepen die vallen onder hechtmateriaal.

- Hechtdraden
ADC: 8500004884
- Hechtnaalden
ADC: 8500004884 er zijn tekorten
- Hechtmateriaal: mechanisch
ADC: 8500004884
- Hechtmateriaal: overige
ADC: 8500004884
- Hechtmateriaal: Hulpmiddelen
ADC: 8500004884

Page 1 of 8

Helpdesk

Staat uw vraag er niet bij? Neem dan gerust contact met ons op. Ons team staat voor u klaar.

Secretariaat
+3173 21 21 233
secretariaat@zinn.nl

Meldpunt
+3173 21 21 234
meldpunt@zinn.nl

Zorg Inkoop Netwerk Nederland

Home > Producten > Hechtdraden: mechanisch

Hechtmateriaal: mechanisch

Op dit moment hergebruiken ziekenhuizen al hulpmiddelen die daarvoor zijn ontworpen. Vanaf 2025 mogen ook hulpmiddelen voor eenmalig gebruik hergebruikt worden. Dit mag alleen als aan strenge voorwaarden wordt voldaan. Met deze regels kunnen zorginstellingen op een veilige en duurzame manier werken.

In Zorg Inkoop Netwerk Nederland werken IAZ, Intrakoop, mProve, NFU en Santeon samen aan centrale thema's in de zorg.

Met het landelijk meldpunt tekorten medische hulpmiddelen bundelen we kennis en capaciteit om ervoor te zorgen dat de continuïteit van zorg niet in gevaar komt. Met het landelijk meldpunt tekorten medische hulpmiddelen bundelen we kennis en capaciteit om ervoor te zorgen dat de continuïteit van zorg niet in gevaar komt. Met het landelijk meldpunt tekorten medische hulpmiddelen bundelen we kennis en capaciteit om ervoor te zorgen dat de continuïteit van zorg niet in gevaar komt. Met het landelijk meldpunt tekorten medische hulpmiddelen bundelen we kennis en capaciteit om ervoor te zorgen dat de continuïteit van zorg niet in gevaar komt.

65.34.68.12
56.35.25.45

Met het landelijk meldpunt tekorten medische hulpmiddelen bundelen we kennis en capaciteit om ervoor te zorgen dat de continuïteit van zorg niet in gevaar komt. Met het landelijk meldpunt tekorten medische hulpmiddelen bundelen we kennis en capaciteit om ervoor te zorgen dat de continuïteit van zorg niet in gevaar komt. Met het landelijk meldpunt tekorten medische hulpmiddelen bundelen we kennis en capaciteit om ervoor te zorgen dat de continuïteit van zorg niet in gevaar komt.

1,548 Sessies

1,548 Sessies

1,548 Sessies

Met het landelijk meldpunt tekorten medische hulpmiddelen bundelen we kennis en capaciteit om ervoor te zorgen dat de continuïteit van zorg niet in gevaar komt. Met het landelijk meldpunt tekorten medische hulpmiddelen bundelen we kennis en capaciteit om ervoor te zorgen dat de continuïteit van zorg niet in gevaar komt. Met het landelijk meldpunt tekorten medische hulpmiddelen bundelen we kennis en capaciteit om ervoor te zorgen dat de continuïteit van zorg niet in gevaar komt. Met het landelijk meldpunt tekorten medische hulpmiddelen bundelen we kennis en capaciteit om ervoor te zorgen dat de continuïteit van zorg niet in gevaar komt.

Zorg Inkoop Netwerk Nederland

Home > Producten > Hechtdraden: mechanisch

Hechtdraden mechanisch

Op dit moment hergebruiken ziekenhuizen al hulpmiddelen die daarvoor zijn ontworpen. Vanaf 2025 mogen ook hulpmiddelen voor eenmalig gebruik hergebruikt worden. Dit mag alleen als aan strenge voorwaarden wordt voldaan. Met deze regels kunnen zorginstellingen op een veilige en duurzame manier werken.

Meldingen tekorten

Deelname...	Datum public...	Datum eerste meld...	ADC ID & Omschrijving	Oorzaak
5127	23-05-2025	22-05-2025	65.04.67.22 - Basissuturen verpleeg	Productgebreuk
5111	23-05-2025	29-04-2025	65.05.95.02 - Basissuturen algemeen	Ontbrekend

Leveranciers

- Fabriek
[Naam leverancier]
- Handelaar
[Naam leverancier]

Zorg Inkoop Netwerk Nederland

Kernboodschap

- Gesprek voeren met leveranciers
- Welke vragen stel je?
- Het ontvangen van de juiste informatie van leveranciers en wat doe je ermee?
- Eisen en criteria meenemen in je inkoopproces
- Managen en sturen op (duurzame) innovatie
- Wetgeving